

En profil av spansklærere i norsk skole (II): *Hva mener lærerne?*

Debora Carrai

Stipendiat

Høgskolen i Østfold

ILS/Universitetet i Oslo

debora.carrai@hiof.no

Kravene som stilles til lærerne

- ”Regjeringen satser på læreren: ”**Læreren har avgjørende betydning for elevenes læring i skolen.** Gode lærere gjennomfører opplæringen med struktur og engasjement.” Meld. St.11, *Læreren- rollen og utdanningen* (2008-2009)(s. 9)
- ”Dersom elevene skal få gode faglige resultater, må læreren ha **solide kunnskaper** i de fagene han eller hun underviser i. Læreren må ha grundig kjennskap til kompetansemålene i læreplanene for fag og kunne velge ut og fordele lærestoff slik at det sikrer god faglig progresjon” (s. 15)
- ”Læreren må kunne virkeliggjøre læreplanverket gjennom å **planlegge, organisere, gjennomføre og vurdere undervisningen på en slik måte at det fremmer elevenes læring.** Det innebærer innsikt i hvordan barn og unge lærer, og evne til å skape et godt læringsmiljø der elevene beholder og videreutvikler sin læringslyst og tro på egne evner”. (s. 15)

En oversikt over kravene og mulighetene for forbedring (1)

- ”Regjering er opptatt av å **styrke lærernes kompetanse**” (s. 17)
- I del 1.2 ”Hovedutfordringer og tiltak” velger departementet tre innsatsområder: 1) styrket **kvalitet og relevans i utdanning av lærere**; 2) Kvalitetsutvikling i og styring av lærerutdanningen; 3) **Økt tilgang på dyktige og motiverte lærere**.
- Under pkt 2.4.3 «**beholde dyktige lærere i skolen**» nevnes behovet for **kontinuerlig faglig oppdatering** og utvikling.
- Under pkt. 3, finner vi at ”i årene fremover er det nødvendig å øke tilgangen på **motiverte lærere med høy faglig og pedagogisk kompetanse** i alle deler av landet”.

En oversikt over kravene og mulighetene for forbedring (2)

- «På ungdomstrinnet (8-10) kreves det 60 relevante studiepoeng for å undervise i fagene norsk/samisk, matematikk og engelsk og **30 studiepoeng for å undervise i de øvrige fagene**» (s. 18).
- Når det handler om etter- og videreutdanning det blir «først og fremst rettet mot fagområder og emner som det på landsbasis er behov for å styrke. Fra 2009 **prioriteres videreutdanning i norsk, samisk, matematikk, engelsk** på ungdomstrinnet (...). Videreutdanning i andre fag prioriteres ut fra lokale behov.» (s. 35).
- «Skoleeierne har ansvaret for å **sikre nødvendig kompetanseutvikling** for sine ansatte (...). **Staten bidrar med midler**, for eksempel ved store behov for kompetanse slik som ved endringer i kompetansekrav»
Meld. St. 22 *Motivasjon, Mestring, Muligheter* (2010-2011) (s. 94)

Hva mener lærerne?

Resultater fra en undersøkelse om lærernes situasjon

- Spørreundersøkelsen ble sendt via ANPE til 381 lærere (192 av dem fra vgs)
- 8 spørsmål, ingen mulighet for avanserte analysemetoder
- 58 svar fra vgs og 37 fra us
- Veldig lav svarrate (95 lærere= ca. 25%), litt høyere svarrate på vgs(ca. 30 %)
- Svarrate ikke tilstrekkelig for å trekke noen slutninger som kan være gyldige for spansklærere i Norge, men likevel en indikasjon
- Stor sannsynlighet for at nesten bare lærere med en fast stilling eller en stabil arbeidssituasjon har svart (?)

Spm. 1: ¿Eres hispanohablante?

	Sí	No
US	38 %	62 %
VGS	43 %	57 %

- Lærerne som underviser i spansk og har spansk som morsmål er generelt under 50 %. Det er flere på vgs enn på us
- Dette indikerer likevel at over en tredjedel av spansklærere har spansk som morsmål.

Spm. 2: ¿ En cuántas escuelas das clases de español?

	1 escuela	2 escuelas	3 escuelas	4 escuelas o más
US	65 %	30 %	5.4 %	-
VGS	76 %	21 %	-	3.4 %

- De fleste lærere jobber bare på en skole, men...
- ...Over 20 % av vgs lærere og 30 % av us lærere må jobbe på to eller flere skoler

Spm. 3: ¿ Tienes trabajo fijo como profesor de español?

	Sí	No
US	73 %	27 %
VGS	90 %	10 %

- Dette er vanskelig å tolke:

Ut fra dette kan vi forstå at de fleste lærere har en fast stilling (selv om de likevel jobber på flere skoler)

- Personalet er mindre stabilt på ungdomsskolen.

Spm. 4: ¿ *Das clases de otras asignaturas?*

	Sí	No
US	76 %	24 %
VGS	72 %	29 %

- Det ser ut som at de fleste spansklærerne også er lærere i andre fag
- Det hadde vært interessant å se om disse lærerne også er de som svarer at de ikke er *hispanohablantes* og at de har fast stilling:
 - Hvis dette stemmer, betyr det at bare norske lærere som kan undervise i flere fag kan ha en slik stilling.
- Naturlig nok er det litt flere ungdomsskolelærere som jobber med flere fag.

Spm. 5: ¿ *Das clases de otras lenguas?*

	Sí	No
US	57%	43 %
VGS	48 %	52 %

- Hvis vi kunne sammenligne disse resultatene med resultatene fra spørsmål 4(¿ *Das clases de otras asignaturas?*), kunne vi kanskje finne ut at lærerne som underviser i **flere fag**, underviser ofte i flere språk.

Spm. 6 : ¿ Cuántos años llevas trabajando como profesor de español?

	Un año o menos	De uno a tres años	De cuatro a siete años	Ocho años o más
US	16 %	19 %	54 %	14 %
VGS	5.2 %	17 %	31 %	47 %

US: Her må man ta hensyn til tidspunktet spansk begynte som fag i norske skoler (det var i hvert fall ikke et veldig vanlig fag på us før 2002), og dette bekreftes av svarene.

VGS: Den store prosentandelen av lærerne fra vgs som har jobbet i over 8 år kan tyde på at de har andre fag i fagkretsen sin.

Spm. 7: ¿ Has cursado estudios de PPU o de didáctica de lenguas extranjeras?

	Sí	No	Lo estoy haciendo ahora
US	65 %	30 %	5.4 %
VGS	83 %	17 %	-

- En tredjedel av us lærere mangler formell kompetanse i språkdidaktikk
- Lærerne på vgs har mer formell kompetanse enn de på us (kanskje fordi det stilles strengere krav?)

Spm. 8: ¿ Has cursado estudios de español?

	Sí, en Noruega	Sí, en un país de habla hispana	Sí, en Noruega y en un país de habla hispana	No
US	57 %	19 %	19 %	8.1 %
VGS	41%	19 %	35 %	12 %

- Vanskelig å tolke: 8-12 % av lærerne mangler formell kompetanse i språket

Oppsummering: Situasjonen for språklærere og spesielt spansklærere

På den ene siden...

- Det kreves formell og økt kompetanse, men bare i teori
- Lærerne skal motiveres til å bli i skolen
- Lærere skal oppdateres og motiveres

På den andre siden...

- Det stilles ikke formelle krav
- Det er likevel også behov for ufaglærte lærere
- Mange får ikke en fast stilling og de må jobbe på flere skoler
- De får ikke tilgang til etter- eller videreutdanning

Viktige refleksjonsmomenter

La oss tenke sammen...

- Lærernes bidrag til elevenes tilfredshet med faget
- Lærernes forbedringspotensial
- Lærernes slitsomme virkelighet

Er dette spansklærerens verden?